

ZAKLADANIE UNIVERZITNÝCH SPIN-OFF SPOLOČNOSTÍ ZAMERANÝCH NA DOPRAVU A ICH SPOLUPRÁCA S UNIVERZITOU

ESTABLISHMENT OF UNIVERSITY SPIN-OFF COMPANIES FOCUSED ON TRANSPORT AND THEIR COOPERATION WITH UNIVERSITY

Jaroslav Jaroš, Andrea Čorejová, Jana Jarošová¹

Anotace: Cieľom riešenej štúdie bolo zmapovanie spin-off spoločností v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline, konkrétne na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov a Fakulte riadenia a informatiky. Jedná sa o podrobnú analýzu podnikateľskej aktivity pedagógov, výskumníkov, vedeckých pracovníkov a PhD. študentov vzhľadom na ich dopravné zameranie. Hlavnou úlohou bolo identifikovať spoločnosti podnikajúce v oblasti dopravy a následne posúdiť spoluprácu s univerzitou a rozhodnúť, či sa jedná o spin-off spoločnosť na základe zvolenej definície.

Klíčová slova: Univerzitný spin-off, Žilinská univerzita v Žiline, podnikateľská činnosť.

Summary: The aim of the study was to map spin-off companies in conditions of the University of Zilina in Zilina, namely on the Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications and the Faculty of Management and Informatics. A detailed analysis of entrepreneurial activities of pedagogues, researchers, scientific workers and PhD. students was conducted considering their traffic orientation. The main task was to identify transport companies and then assess their cooperation with the university and decide if it is a spin-off company based on the chosen definition.

Key words: University spin-off, University of Zilina in Zilina, entrepreneurial activity.

ÚVOD

Jednotná definícia pojmu “spin-off” neexistuje, každá inštitúcia, výskumné centrum, výskumná univerzita má svoju definíciu daného pojmu a z tohto dôvodu sa medzi jednotlivými pojmami vyskytujú definíčné odchýlky, či už väčšieho alebo menšieho charakteru.

¹ Ing. Jaroslav Jaroš, PhD., Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitný vedecký park, Centrum pre transfer technológií, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Tel.: +421 904 893 303, E-mail: jaroslav.jaros@uvp.uniza.sk
Ing. Andrea Čorejová, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitný vedecký park, Centrum pre transfer technológií, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Tel.: +421 904 893 303, E-mail: andrea.corejova@uvp.uniza.sk
Ing. Jana Jarošová, PhD., Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitný vedecký park, Centrum pre transfer technológií, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Tel.: +421 904 893 303, E-mail: jana.jarosova@uvp.uniza.sk

Nižšie uvedené definície popisujú rozdielnosť vnímania komercializácie duševného vlastníctva jednotlivých inštitúcií² prostredníctvom zakladania spin-off podnikov.

Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research (ISI, Nemecko)

Akademický spin-off je charakterizovaný ako nové, na znalostiach založené podnikanie vychádzajúce z univerzity alebo výskumu zo strany absolventov a akademických pracovníkov týchto inštitúcií.

University of Padova (Taliansko)

Univerzitný spin-off je založený výskumníkmi za účelom posilnenia výsledkov svojej vlastnej výskumnej činnosti a vedeckých poznatkov. Z právneho hľadiska sa spin-off nijako nelíši od bežného podnikania.

Univerzita Karlova (Česká republika)

Spin-off spoločnosť (tiež spin-out) je podnikateľská právnická osoba (spravidla s.r.o. alebo a.s.) založená za účelom využitia a rozvoja duševného vlastníctva univerzity až do formy produktu alebo služby uplatniteľného na trhu. Duševné vlastníctvo (väčšinou výsledok výskumu) je spoločnosti spin-off poskytnuté prostredníctvom licenčnej zmluvy alebo predajom. Univerzita môže (ale aj nemusí) získať v spoločnosti spin-off majetkový podiel. Spoločnosť spin-off sa naopak môže s univerzitou dohodnúť na využívaní jej laboratórií či poskytovaní služieb. Na činnosti spoločnosti spin-off sa môžu podieľať aj pôvodcovia daného duševného vlastníctva. Väčšinou ide o malé a stredné podniky, ktoré obvykle nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami pre realizáciu vlastných investičných zámerov, preto ponúkajú možnosť vstupu investora do firmy.

Podnikateľský inkubátor VŠB-TU Ostrava (Česká republika)

Spin-off (tiež spin-out) je spoločnosť založená za účelom využitia a rozvoja duševného vlastníctva univerzity až do formy produktu alebo služby uplatniteľného na trhu. Duševné vlastníctvo (väčšinou výsledok výskumu) je spoločnosti spin-off poskytnuté prostredníctvom licenčnej zmluvy alebo predajom. VŠB-TU Ostrava môže (ale aj nemusí) získať v spoločnosti spin-off majetkový podiel. Spoločnosť spin-off sa naopak môže s univerzitou dohodnúť na využívaní jej laboratórií či poskytovaní služieb. Na činnosti spoločnosti spin-off sa môžu podieľať aj pôvodcovia daného duševného vlastníctva. Väčšinou ide o malé a stredné podniky, ktoré obvykle nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami.

Tallinn University of Technology (Estónsko)

Univerzitný spin-off je spoločnosť založená alebo čiastočne vlastnená výskumníkmi a / alebo študentmi univerzity. Spin-off je založený na posilnenie výsledkov vedeckej alebo študentskej výskumnej aktivity a vedeckých poznatkov.

Massey University (Nový Zéland)

² Viaceré univerzity nemajú vo svojich interných predpisoch priamo vedený pojem spin-off, viac pracujú s pojmom start-up alebo s podnikmi zamestnancov určenými na komercializáciu duševného vlastníctva.

Spin-off spoločnosť je nová spoločnosť zahŕňajúca vývoj a využívanie Univerzitného duševného vlastníctva.

Universiti Teknologi Malaysia (Malajzia)

Spin-off je spoločnosť, ktorá využíva duševné vlastníctvo univerzity alebo výskumných inštitúcií. Vysoká škola alebo výskumné inštitúcie môžu alebo nemusia vložiť vlastný kapitál do spoločnosti. Avšak, v dôsledku využitia práv DV budú materskou organizáciou na základe vyjednávania účtované poplatky. Joint venture spoločnosť je v tomto kontexte definovaná ako spin-off spoločnosť, ak spoločnosť využíva univerzitné DV.

STU BA (Slovenská republika)

Spin-off podnik je právnická osoba v právnej forme obchodnej spoločnosti, ktorá vznikla podľa § 56 a nasl. Obchodného zákonníka odčlenením istej činnosti alebo skupiny zamestnancov z prostredia STU ako primárnej (materskej) organizácie, pričom platí, že STU ako primárna organizácia si zachováva dominantný vplyv na činnosť novo založenej organizácie. Podniky typu spin-off sa vytvárajú za účelom obchodovania s výsledkami výskumu a vývoja STU.

UNIZA (Slovenská republika)³

Spin-off je organizačnou jednotkou, obchodnou spoločnosťou, ktorá vznikla na základe odčlenenia istej činnosti alebo skupiny ľudí z primárnej organizácie (UNIZA) za účelom komercializácie výsledkov výskumu a vývoja. DV je spoločnosti poskytnuté prostredníctvom licenčnej zmluvy alebo prevodom práv, pričom UNIZA môže (ale aj nemusí) získať v spin-off majetkový podiel. Na činnosti spoločnosti sa zvyčajne podieľajú aj pôvodcovia príslušného DV.

CVTI SR (Slovenská republika)

Spin-off firma je inovatívna firma založená za účelom využitia a rozvoja duševného vlastníctva (DV) akademickej alebo vedeckovýskumnej inštitúcie až do formy produktu alebo služby uplatniteľnej na trhu. Duševné vlastníctvo je firme poskytnuté prostredníctvom licenčnej zmluvy alebo predajom, pričom inštitúcia môže (ale aj nemusí) získať v spin-off majetkový podiel. Na činnosti firmy sa zvyčajne podieľajú aj pôvodcovia príslušného DV. Spravidla ide o malé firmy s vysokým rastovým potenciálom.

Nekorešpondujúce definície spôsobujú problémy pri porovnávaní rôznych štúdií z rozdielnych krajín, resp. realizovaných na základe odlišnej definície. Takéto štúdie môžeme považovať za neporovnateľné a majú skôr informatívny charakter. V našej štúdií sa odvolávame na definíciu UNIZA upravenú internou smernicou č. 133/2015.

Podporná politika univerzitných spin-off firiem (USO), ktorá začala v Spojených štátoch amerických mala s určitosťou za následok vznik veľkého počtu nových firiem. Podľa Association of University Technology Managers (AUTM) údaje poukazujú na to, že americké univerzity vytvorili okolo 500 nových spoločností v roku 2001 (AUTM, 2003). Mnohé

³ Smernica č. 133/2015 o nakladaní s duševným vlastníctvom v podmienkach UNIZA.

krajiny taktiež nasledovali Americký trend, 199 spin-off spoločností bolo vytvorených v UK a 47 spin-off spoločností bolo vytvorených v Austrálii (HEFCE, 2002; ARC, 2000). Musíme však priznať, že veľa týchto spoločností vzniklo vďaka ekonomickej bubline v neskorých 90-tych rokoch, no aj napriek tomuto faktu nedávne čísla naznačujú, že USO naplňajú ich cieľ a to, že generujú zdravie a vytvárajú inovačné, vysoko – produktívne firmy. Tieto jednotlivé malé úspechy podnietili vývoj určitého súboru USO faktov, ktoré vysvetľujú a racionalizujú prečo USO môžu byť cenné pre univerzitné prostredie:

1. USO sú 'high-tech' zamestnávateľia, platiaci nadpriemerné mzdy a propagujúci podnikanie (Etzkowitz, 2001),

2. USO stavajú na globálnych technologických a klientskych poznatkoch pri budovaní nových sietí k prístupu k financiám, predajom a marketingu (Dahlstrand, 1999),

3. USO si udržiavajú úzke väzby so svojou "materskou" inštitúciou prostredníctvom inkubátorov, technologického transferu, nábora a výskumnej spolupráci (Heydebrook *et al.*, 2002),

4. USO sú zdrojmi podnikateľov, ktorých technologické podnikanie môže transformovať širšiu regionálnu ekonomiku (Etzkowitz, 2001; Venkataraman, 2004).

5. USO sú zdrojom technologického prieniku a môžu podporovať a formovať vznik regionálnych technologických klastrov (Di Gregario & Shane, 2002; Benneworth & Charles, 2004),

6. USO stimulujú služby a infraštruktúru na podporu podnikania, ktoré majú prínos pre nové start-up spoločnosti (Lockett *et al.*, 2003).

1. STANOVENIE PODMIENOK ŠTÚDIE

V kontexte SR je región Žilinského kraja, kde bola štúdia realizovaná, považovaný za inovatívny región (CEIT, IT klaster), s aktívne budovanou výskumnou infraštruktúrou, pričom je snaha nielen akademickej obce ale aj vlády, aby sa vedecký výskum v regióne vyrovnal moderným európskym regiónom. Z globálneho dlhodobého pohľadu nedosahuje SR v oblasti finančnej podpory vedy a výskumu, a tým aj pracovných podmienok úroveň vyspelých európskych regiónov, čo sa samozrejme odzrkadľuje aj v dosahovaných výsledkoch.

Cieľom nášho výskumu bolo zmapovanie univerzitných spin-off firiem na pôde UNIZA na základe stanovenej definície pojmu univerzitný spin-off.. Základným kritériom bolo identifikovanie zamestnancov, odborných pracovníkov a taktiež doktorandov zvolených fakúlt UNIZA, ktorí sú vlastníkami, spoluvlastníkmi alebo štatutárnymi predstaviteľmi komerčných firiem registrovaných v Obchodnom registri SR. Na doktorandov bolo v tejto štúdii nazerané ako na výskumných alebo odborných zamestnancov. Zamestnancov figurujúcich ako predstaviteľov v dozorných radách sme nebrali ako relevantný ukazovateľ. Taktiež sme neuvažovali ani s osobami zapísanými v Živnostenskom registri SR a ani so súdnymi znalcami, ktorí vykonávajú znaleckú činnosť v identickom odbore s ich akademickou činnosťou. Pri výbere osôb zo Živnostenského registra SR by sa počet firiem výrazne navýšil no nekorešpondoval by so špecifikáciou podľa smernice UNIZA č. 133/2015, kde sa za spin-off považuje obchodná spoločnosť. Na účel nášho výskumu boli

vybrané dve fakulty, Fakulta riadenia a informatiky (FRI) a Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov (PEDAS). Fakultu FRI a všetky jej katedry považujeme v našom výskume za technicky zamerané, ktoré sa orientujú na informačné a komunikačné technológie s vysokým uplatnením v regióne Žilinského kraja. Na fakulte PEDAS môžeme nájsť technicky zamerané katedry, ale aj katedry so zameraním na spoločenské vedy. Z tohto dôvodu budeme spoločnosti pridelovať k jednotlivým katedrám.

Pre náš výskum sme si zvolili dve hypotézy.

Hypotéza (H1) nášho výskumu znela: „Technicky zamerané odbory majú vyššiu pravdepodobnosť vytvorenia univerzitnej spin-off firmy.“

Hypotéza (H2) znela: „Zakladanie univerzitných spin-off firiem je úzko späté s vývojom ekonomiky a ich tvorba je silno determinovaná podnikateľským prostredím v ekonomike.“

Tieto tvrdenia sa pokúsime našim výskumom potvrdiť.

2. POČET ZALOŽENÝCH SPIN-OFF PODNIKOV

Prvotný zber dát sa orientoval na získanie údajov o firmách, v ktorých pôsobia súčasní zamestnanci, výskumní pracovníci, odborní zamestnanci a doktorandi nami zvolených fakúlt. V roku 2016 sa jednalo na Fakulte riadenia a informatiky o 121 zamestnancov a na Fakulte PEDAS o 212 zamestnancov.

V prípade FRI figuruje pracovník fakulty ako zakladateľ, vlastník alebo štatutárny orgán v 13 firmách a v prípade Fakulty PEDAS v 12 firmách. Na základe tohto prvotného zberu dát môžeme vidieť, že počet zakladaných firiem je na fakulte FRI oveľa vyšší a predstavuje percentuálny podiel 10,74 %. V prípade PEDAS je sieť oveľa menej štruktúrovaná a tvorí ju 12 firiem, čo predstavuje percentuálny podiel len 5,66%. Index počtu firiem na jedného zamestnanca je teda v prípade FRI na úrovni 0,11 a v prípade PEDAS na úrovni 0,06.

Na obrázku č. 1 je zobrazený počet založených firiem na jednotlivých fakultách a jednotlivito aj na katedrách PEDAS. Na katedrách KKMHI⁴, KCMD⁵ a KZD⁶ bolo 0 založených firiem. Na katedre KCMD sa však nachádzajú viacerí súdni znalci, ktorí neboli zaradení do nášho výskumu a katedra KKMHI s čisto teoretickým zameraním má malé uplatnenie v komerčnej sfére.

Najviac firiem bolo založených na KLD⁷, kde sa jednalo o 5 firiem čo predstavovalo 41,67 % z celkového počtu firiem založených na fakulte a index počtu firiem na jedného zamestnanca bol 0,23. Dve z týchto spoločností mali sídlo priamo na univerzite, jedna z nich sa v roku 2007 presídlila na Letisko v Dolnom Hričove. Z výsledkov vyplýva, že tento technický odbor má široké uplatnenie aj v komerčnej sfére.

⁴ Katedra kvantitatívnych metód a hospodárskej informatiky

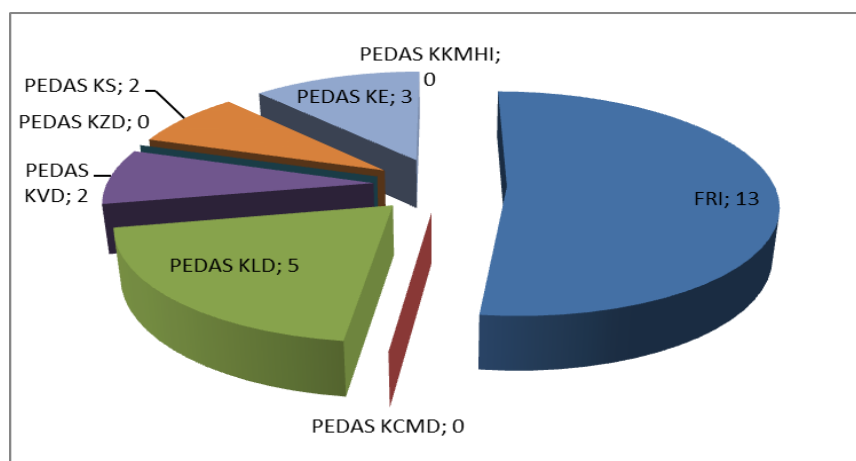
⁵ Katedra cestnej a mestskej dopravy

⁶ Katedra železničnej dopravy

⁷ Katedra leteckej dopravy

Vysoký index počtu firiem na zamestnanca vyšiel aj na KVD⁸ a to 0,18. Tu sme zahrnuli aj firmu bývalého zamestnanca, ktorý len nedávno odišiel z univerzity, nakoľko sa jednalo o spin-off, kde zamestnanec transferoval svoje poznatky z univerzity a školí úzko špecifickú oblasť vodnej dopravy.

Na fakulte FRI mali 2 firmy spoločníkov z identického pracoviska. Do počtu firiem sme zarátali vždy iba jednu, čo sa však týka indexu počtu firiem na jedného zamestnanca, navýšil by sa na hodnotu 0,12. Jedna z týchto firiem bola založená za účelom uplatnenia študentov a absolventov v praxi a uchádzania sa o projekty spolu s materskou fakultou. Pomocou vykonanej štúdie bolo zistené, že na fakulte FRI pôsobí zároveň ešte jedna spoločnosť, ktorá poskytuje uplatnenie pre študentov a absolventov v odbore, a to formou zadávania diplomových a dizertačných prác a poskytovaním vlastných softvérových produktov, na ktorých študenti môžu pracovať/programovať a pod.



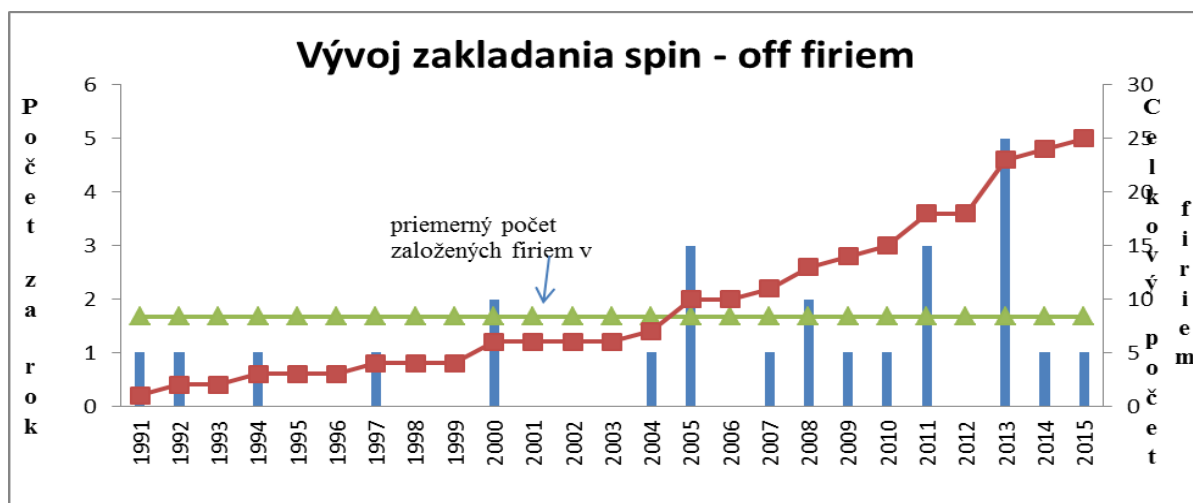
Zdroj: vlastné spracovanie

Obr.1 - Založené spin-off spoločností na jednotlivých fakultách

3. SLEDOVANÉ OBDOBIE

Sledované obdobie sme rozdelili na dve časové obdobia, na predkrízové obdobie a na obdobie od začiatku vypuknutia svetovej finančnej krízy, ktorá sa začala prejavovať začiatkom roka 2007 a vypukla v auguste v roku 2007. V prípade vyššieho počtu založených spin-off firiem, by bolo zaujímavejšie rozdeliť sledované obdobie na 3 časové úseky pridaním pokrízového obdobia, ktoré by sme mohli ohraničiť rokom 2012, kedy môžeme konštatovať, že svetové finančné trhy dosiahli hodnoty spreď krízy. Musíme však podotknúť, že napätie na finančných trhoch stále pretrváva a hrozby bankrotov krajín a spoločností sú stále na vyššej úrovni ako pred rokom 2007. Aj z tohto dôvodu sme v štúdiu sledovali len dve časové obdobia.

⁸ Katedra vodnej dopravy



Zdroj: vlastné spracovanie

Obr. 2 - Vývoj zakladania spin-off firiem

Tab. 1 - Počet založených firiem v jednotlivých obdobiach

	Predkrízové obdobie 1991 - 2006	Obdobie od začiatku krízy 2007 - 2015	Spolu
Počet založených firiem (m.j.)	10	15	25
Podiel na celkovom počte (%)	40	60	100
Priemerný počet na jeden rok (koef.)	0,63	1,67	1,15

Zdroj: vlastné spracovanie

V prvej etape – predkrízové obdobie vzniklo 10 firiem (40 % z celkového počtu) za obdobie 16 rokov a v druhej etape – obdobie od začiatku krízy 15 firiem (60 % z celkového počtu) za obdobie 9 rokov. Zo získaných údajov vyplýva, že kríza neovplyvnila počet zakladaných spin-off spoločností v prostredí UNIZA. Zostal zachovaný trend z roku 2004 a na našom grafe neindikujeme vplyv svetovej finančnej krízy. Z Obr. č.2 vyplýva, že zakladanie spin-off firiem nie je úzko spojené s vývojom ekonomiky. Môžeme naopak konštatovať, že v krízovom období sa tempo zakladania spin-off spoločností zvýšilo, čo môže byť vplyvom ekonomickej neistoty, kedy sú akademickí pracovníci nútení hľadať ďalšie možnosti príjmu, resp. mať záruku zamestnania v dobe veľkej neistoty. Spin-off podniky sú založené s cieľom komercializácie DV a v období krízy a tesne po nej nemali obchodné spoločnosti, na rozdiel od univerzít, dostatok finančných prostriedkov na vzdelávanie, výskum a vývoj. Vedecko – výskumná činnosť je jednou z hlavných úloh univerzít, výskumníci spolu so študentami vytvárajú v laboratóriách prototypy a nové technické riešenia i napriek finančnej kríze na trhu. Samozrejme v danom čase sa spolupráca s partnermi z praxe oslabuje, ale R&D pokračuje ďalej, dokonca sa orientuje na zmenu podmienok na trhu s cieľom pomôcť ekonomike a regiónu uplatnením nových technológií, metód výroby, manažérskych metód a pod. Ďalším faktorom rozvoja zakladania univerzitných spin-off podnikov je podpora univerzitného výskumu a vývoja zo zdrojov štrukturálnych fondov EÚ, kde ako výsledky projektu sú definované založené spin-off spoločnosti na komercializáciu dosiahnutých výsledkov VaV v projekte.

Musíme poukázať aj na fakty, ktoré skreslili náš výskum. Ak by mali byť výsledky s čo najpresnejšou vypovedacou schopnosťou, potrebovali by sme prepočítavať počet založených firiem na počet zamestnancov v jednotlivých rokoch. V minulých rokoch bol nižší počet pracovníkov jednotlivých katedrií a niektoré katedry existujú len pár rokov. Tiež je pravdepodobné, že v minulosti vznikli na pôde univerzity viaceré spin-off spoločnosti, no ak už zakladateľ nepôsobí na univerzite jeho spin-off firma nie je zahrnutá do nášho výskumu. Tieto aspekty mohli spôsobiť nižší koeficient zakladania spoločností v minulých rokoch. Pre presnejší výpočet je možné použiť kratšie časové obdobie, resp. neprikladať dlhým časovým radom vysokú dôležitosť.

V ostatných rokoch pociťujeme rastúci tlak na prijímanie väčšieho počtu doktorandov. Fakulta FRI mala v roku 2016 19 doktorandov (15,7 % z celkového počtu zamestnancov) a fakulta PEDAS 63 doktorandov (29,72 % z celkového počtu zamestnancov) z toho KCMD 11, KLD 5, KVD 3, KZD 10, KS 18 a KE 16 doktorandov. Vysoký počet doktorandov zvyšuje v našej štúdií celkový počet zamestnancov a tento fakt nám znižuje koeficient počtu firiem na jedného zamestnanca v posledných rokoch. Zároveň doktorand je v tejto štúdií vnímaný ako zamestnanec, jeho výstupy nie sú podrobne analyzované vo vzťahu k jeho definovanému študijnému plánu a predmetu dizertačnej práce. Nevieme bez priameho interview definovať, či spoločnosť založená doktorandom je výsledkom práce študenta alebo jeho práce v kolektíve katedry, teda práce v zamestnaneckom režime. Z praxe UNIZA vyplýva, že výstupy v oblasti duševného vlastníctva dosahujú doktorandi v spolupráci so svojím vedúcim a ostatnými kolegami z fakulty alebo katedry. Z uvedeného dôvodu boli pre účely štúdie spoločnosti založené doktorandami vnímané ako spoločnosti založené zamestnancami. V pokračovaní nášho výskumu sa budeme bližšie zaoberať práve PhD. študentami a ich podnikateľskou aktivitou vo väzbe na ich predmet štúdia alebo plnenie si iných povinností v rámci pracoviska.

ZÁVER

Hypotéza (H1) nášho výskumu, ktorá znela „Technicky zamerané odbory majú vyššiu pravdepodobnosť vytvorenia univerzitnej spin-off firmy“ sa nám potvrdila. Všetky technické odbory vykazovali vyššie percento založených firiem, oproti odborom spoločenského charakteru. Hypotéza (H2), ktorá znela: „Zakladanie univerzitných spin-off firiem je úzko späté s vývojom ekonomiky a ich tvorba je silno determinovaná podnikateľským prostredím v ekonomike“ sa nám nepotvrdila. Zo získaných údajov vyplýva, že kríza neovplyvnila počet zakladaných spin-off spoločností v prostredí UNIZA a taktiež zakladanie spin-off firiem nie je spojené s vývojom ekonomiky. Môžeme naopak konštatovať, že v krízovom období sa počet zakladaných spin-off spoločností zvýšil, čo môže byť vplyvom ekonomickej neistoty, kedy sú akademickí pracovníci nútení hľadať ďalšie možnosti príjmu, resp. mať záruku zamestnania v dobe veľkej neistoty. Zároveň kríza oslabuje investície podnikateľských subjektov do oblasti výskumu a vývoja ako aj vzdelávania, čím získavajú univerzity a vedecko-výskumné pracoviská kľúčové postavenie na trhu v oblasti inovácií a ich uplatnenia do praxe.

Akademické podnikanie vo forme univerzitných spin-off firiem s fungujúcou spätnou väzbou na študentov a absolventov a s prepojením na materskú univerzitu sa nám potvrdilo v štyroch firmách. Ostatné spin-off firmy môžeme považovať za štandardné komerčné obchodné spoločnosti využívajúce univerzitné poznatky a skúsenosti za účelom dosahovania dodatočných príjmov pre zamestnancov. Vo väčšine spoločností tohto typu absentuje prepojenie na hlavnú činnosť UNIZA, t.j. vzdelávanie a vedecko – výskumná činnosť.

Významnou skutočnosťou zistenou našim výskumom bolo, že spin-off podniky v našej štúdiu podnikajú bez licenčnej zmluvy a bez univerzitného prevodu práv, častokrát aj bez zmluvy o spolupráci. Zároveň ani jedna zo spin-off spoločností identifikovaná v štúdiu nie je založená s majetkovým podielom UNIZA.

UNIZA prostredníctvom svojho špecializovaného pracoviska – Centrum pre transfer technológií (CTT) založeného v novembri 2015 poskytuje pre zamestnancov a študentov ekonomické, právne a administratívne poradenstvo pri zakladaní spin-off spoločností, čím sa snaží eliminovať nedostatky, ktoré zamestnanci urobili pri transfere svojho poznania do praxe formou spin-off spoločností, čo potvrdzuje aj naša štúdia.

Tento článok vznikol s podporou projektu „Univerzitný vedecký park Žilinskej univerzity v Žiline – II. fáza“ (ITMS:313011D013) v rámci OP Výskum a inovácie, spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a APVV-14-0512 s podporou Agentúry na Podporu Výskumu a Vývoja "Univerzity a ekonomický rozvoj regiónov – UNIREG".



POUŽITÁ LITERATÚRA

- (1) Akademické podnikanie a univerzitné spin off firmy. Prípadová štúdia sektora IKT v bratislavskom regióne. [online cit.: 2016-04-14]. Available from https://www.researchgate.net/publication/283311333_Akademicke_podnikanie_a_univerzitne_spin_off_firmy_Pripadova_studia_sektora_IKT_v_bratislavskom_regione
- (2) BENNEWORTH, P., CHARLES, D. University spin-off policies and economic development in less successful regions: learning from two decades of policy practice [online cit.: 2016-04-14]. Available from <http://www.diw.de/documents/dokumentenarchiv/17/41721/Benneworth.pdf>
- (3) Fraunhofer Institute Systems and Innovation Research (ISI). Success Factors for Academic Spin – offs, Summary of a report for the German Federal Ministry of Research and Education, Berlin, 2005 p. 8.
- (4) PIRNAY, F., SURLEMONT, B., NLEMVO, F. Toward a Typology of University Spin-offs. Small Business Economics 2, Kluwer Academic Publishers, 2003, pp. 93 – 111.
- (5) STEFFENSEN M., ROGERS E. M., SPEAKMAN K. Spin – off from research centers at a research university, Executive Forum, Journal of Business Venturing 15, Elsevier Science Inc., 1999, pp. 93 – 111.

- (6) Directive no. 133 - On the management of intellectual property in conditions of the University of Zilina. [Smernica č. 133 o nakladaní s duševným vlastníctvom v podmienkach Žilinskej university v Žiline]. Internal documentation of the University of Žilina (intranet).
- (7) WILLIAMS, F., GIBSON, D.V. *Technology Transfer: A Communication Perspective*. Newbury Park, CA: Sage. 1990.